

SenterNovem, Bureau Energieprojecten  
t.a.v. de heer Ir. R. Kwant  
Postbus 93 144  
2509 AC DEN HAAG

Datum: 3 mei 2010  
Betreft: Startnotitie MER gastransportleiding Norg-Groningen

Geachte heer Kwant,

Graag maken wij mede namens een aantal andere regionale en lokale natuur- en milieuorganisaties onze mening kenbaar ten aanzien van de startnotitie gastransportleiding Norg-Groningen (NorgroN) en de aanvulling daarop.

### **Alternatieven**

Voor de aardgastransportleiding zijn een noordelijk en een zuidelijk alternatief beschreven. Voor het zuidelijke tracé zijn er drie opties om het gedeelte tussen de N34 en het Zuidlaardermeer in te vullen, een optie langs een boomkwekerij, een optie door weilanden van het natuurgebied 'De Vijftig Bunder' en een optie ten noorden van de Tolhuisweg. De meest noordelijke optie is in het geheel niet beschreven. Na de passage van het Natura 2000-gebied Drentsche Aa loopt het tracé ook hier door zeer kwetsbare graslanden behorende tot de Ecologische Hoofdstructuur en het passeert ook nog een bosstrook. Wij verzoeken u om deze noordelijke optie in het MER op dezelfde wijze te beoordelen als de tweede optie.

Het noordelijke tracé is later toegevoegd. Het passeert verschillende Natura 2000-gebieden, EHS-gebieden en grondwaterbeschermingsgebieden. Dit tracé kent zo veel obstakels dat het op ons niet echt als een serieus alternatief overkomt. Het lijkt alleen te zijn toegevoegd om nog een alternatief tracé te hebben.

### **Aardgascondensaatleiding**

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen de te verwachten effecten van de gastransportleiding en die van de aardgascondensaatleiding. In de aanlegfase is er inderdaad geen verschil in effect te verwachten, omdat beide leidingen in dezelfde sleuf worden geplaatst.

Wanneer er in de gebruiksfase een lek in de leiding ontstaat, is er echter wel degelijk een verschil. Aardgas verdwijnt in de lucht, terwijl het aardgascondensaat naar de bodem en het grondwater weglekt. Zeker in een grondwaterbeschermingsgebied kan dit ernstige gevolgen hebben. Bovendien is een goede grondwaterkwaliteit ook van belang voor de natuurkwaliteit in grondwaterafhankelijke natuurgebieden. Wij verzoeken u om in het MER het mogelijke effect van calamiteiten bij de aardgascondensaatleiding op de grondwaterkwaliteit te onderzoeken.

Wegens bovengenoemd risico verzoeken wij u ook om voor het transport van het aardgascondensaat in het MER een alternatief toe te voegen; namelijk vervoer met vrachtwagens over de weg. Zelfs als de aardgastransportleiding wel wordt gerealiseerd, zou het een optie kunnen zijn om geen aardgascondensaatleiding aan te leggen maar het water en aardgascondensaat over de weg te blijven vervoeren.

### **Grondwatersysteem**

De beschrijving van de hydrologie is erg summier. In de startnotitie is alleen een korte beschrijving gegeven van het oppervlaktewatersysteem, maar een beschrijving van het grondwatersysteem ontbreekt volledig. Het gaat dan om het voorkomen van kwel- en infiltratiegebieden, de aanwezigheid van slecht doorlatende lagen en de grondwaterstroming. De kwelstromen zijn essentieel voor de natuurwaarden van bijvoorbeeld het Drentsche Aa-gebied. Uw inschatting is dat er geen permanente effecten zijn te verwachten op de instandhoudingsdoelen van het Drentsche Aa-gebied en de natuurwaarden van de EHS-gebieden. Zonder een goed inzicht in het grondwatersysteem is deze conclusie voorbarig. Wij zijn van mening dat onderzoek naar wijzigingen in het grondwatersysteem, en dan specifiek wijzigingen in de kwelstromen, in het MER onderzocht moeten worden. In dit kader verzoeken wij u in het beoordelingskader onder het thema Water en onder het thema Natuur vermindering van kwelstromen als criterium toe te voegen.

### **Onnerpolder en Oostpolder**

Het noordelijke tracé loopt parallel aan de Osdijk langs de Waterdijk, de grens tussen de Onnerpolder en de Oostpolder. Deze gebieden worden momenteel ontwikkeld tot natte natuurgebieden. Gasleidingen geven een verplichting omtrent bereikbaarheid. Wij verzoeken u te onderzoeken in hoeverre de natuurdoelstelling van deze gebieden gevolgen zal ondervinden van de met zich mee brengende verplichting om de buizen bereikbaar te houden voor calamiteiten.

### **Noordma**

Het zuidelijke tracé passeert ten zuiden van het Zuidlaardermeer het gebied Noordma. Voor dit EHS-gebied is een inrichtingsplan gemaakt. Deze inrichting ontbreekt in de lijst met geplande ontwikkelingen op pagina 21/22. Na uitvoering van dit inrichtingsplan zal het grondwater in een deel van het gebied tot aan het maaiveld komen. In het MER zal beoordeeld moeten worden of aanleg van de gastransportleiding en de aardgascondensaatleiding beperkingen oplegt aan de toekomstige inrichting van dit gebied.

### **Aardkundige waarden**

Voor het MER zal gekeken worden naar de aardkundige waarde door middel van de Aardkundige basiskaart 2000 van Alterra. Wij adviseren u ook gebruik te maken van de Aardkundige waardenkaart van de provincie Drenthe.

Met vriendelijke groet,  
Namens de Natuur en Milieufederatie Drenthe  
en mede namens Natuur en Milieufederatie Groningen, Staatbosbeheer,  
Stichting Het Drentse Landschap, Stichting Het Groninger Landschap,  
Vereniging Natuurmonumenten Regiokantoor Groningen, Friesland en Drenthe,  
Avifauna Groningen, IVN Groningen/Haren en Natuurplatform Drentsche Aa

J. van den Berg  
(beleidsmedewerker)